

поле за споделяне на възгледи. Там намират израз идеите на средното умерено течение в българското общество относно исканията за автономна църковна ѹерархия. През 1860-1861 г. габровецът Тодор Бурмов (редактор от третата му годишнина) придава на списанието по-умерена линия с примиренчески тон, съобразен с позициите на руската политика. Когато започва да споделя схващанията на консервативната част на българската буржоазия, то постепенно губи популярността си³⁵.

За изясняване на позиции, за по-добро информиране на читателя относно развитието на българския църковен въпрос, за особеностите и необходимостта от униатството, редакторите използват и препечатки на публикации от чуждестранната преса - вестник „Византис“, „Журнал де Константинопол“ (официален орган на императорското турско правителство), френският „Куриер д`Ориан“, италианският „Осерваторе Романо“ (официален печатен орган на Светия престол).

В разглежданите български възрожденски издания се засягат различни теми - от общата характеристика и значение на униатското движение до причините за зараждането и края му; Актът за присъединяване към униатства и тържествата по ръкополагането на архиепископ и свещеноначалник на българската униатска църква; физическият и нравствен образ на Йосиф Соколски; мотивите му за приемане и последвалия отказ от униатства; версии за бягството и съдбата му, обществената оценка на действията му.

Информацията за същността и причините за зараждане на идеята за съединяване с Римската католическа църква е извлечена основно от изразените в печата мнения на различни представители на възрожденското българско общество. В повечето случаи това са кореспонденции и писма с колективни становища. Една от ранните дописки по темата е в „Цариградски вестник“ от 7 ноември 1859 г., изпращена през септември от Габрово. В нея габровските спомоществователи на в. „България“ отправят критика към „мнимия“ издател Драган Цанков и според тях - основният подбудител на униатството. Габровци считат, че той „с упорство следва папищаците планове, без да се вразумява и съветва“, като разпространява „заразата“ между българския народ. Те отбелязват също, че вестникът и неговият издател всячески се „мъчат да произведат на място [вместо] съгласие и единство, разделение и вражда между православните българи, като им внушават мисли, че само Латинците били най-доброят път в чиста и непорочна вяра“. Твърди в изразеното становище и че посочените поименно 21 души от „досегашните спомоществователи“ заявяват отказа си от вестника и неверието си в „льжите и клеветите, които той безбоязливо и безсръмливо навред разсейва“³⁶. В същия